

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i'r:	PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO
Dyddiad:	12 Ebrill, 2016
Pwnc:	GWEITHIO MEWN PARTNERIAETH – Dogfen Bolisi a rôl sgrwtini wrth fonitro partneriaethau
Aelod(au) Portffolio:	Cyng Alwyn Rowlands, Aelod Portffolio (Trawsnewid, Perfformiad, Cynllun Corfforaethol ac Adnoddau Dynol)
Pennaeth Gwasanaeth:	Annwen Morgan, Prif Weithredwr Cynorthwyol
Awduron yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	Anwen Davies, Swyddog Effaith Iechyd a Gofal Cymdeithasol 01248 752578 AnwenGDavies@ynysmon.gov.uk Geraint Roberts, Swyddog Sgrwtini 01248 752039 GeraintWRoberts@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Ddim yn Berthnasol

A – Argymhelliad / Argymhellion a Rheswm / Rhesymau

1. CEFNDIR/CYD-DESTUN

1.1 Mae gweithio mewn partneriaeth wedi dod yn rhan annatod o arferion gwaith Awdurdodau Lleol ac mae tystiolaeth bod hyn wedi arwain at ddatblygu perthynas o ymddiriedaeth a galluogi datblygu fframweithiau cadarn i sicrhau canlyniadau cadarn ar gyfer ein cwsmeriaid, dinasyddion a chymunedau. Er y gall gweithio mewn partneriaeth ddod â manteision sylweddol, yn gallu ymateb i heriau cymhleth ac yn darparu hyblygrwydd, arloesedd ac adnoddau ychwanegol wrth ddarparu gwasanaethau, nid yw'n hawdd ac yn gallu cario risgiau sylweddol (yn gysylltiedig yn aml â chymhlethdod ac amwysedd) oni bai y cyflawnir hwy drwy fframwaith llywodraethu cadarn.

1.2 Gwelwyd y Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2014/15¹ yn crynhoi ein trefniadau llywodraethu partneriaethol fel **mater llywodraethu sylweddol**:

“... Nid oes gan y Cyngor Fframwaith Partneriaeth ffurfiol yn ei le i roi sicrwydd bod gan yr holl bartneriaethau drefniadau llywodraethu, rheoli a pherfformiad yn eu lle i gwrdd â'u hamcanion datganedig a'u bod yn rhoi gwerth am arian mewn perthynas ag adnoddau ariannol ac eraill y Cyngor y buddsoddiwyd ynddynt...”

Bu i Swyddfa Archwilio Cymru ddod i gasgliad yn yr Adroddiad Asesiad Corfforaethol² bod y Cyngor yn chwarae rôl amlwg mewn gweithgarwch ar y cyd ac yn cyfrannu'n dda at waith partneriaethol. Mae cydweithio a gweithio mewn partneriaeth ar bob lefel (lleol i ryngwladol) yn hanfodol i alluogi'r Cyngor i gyflawni ar ei fuddsoddiad uchelgeisiol a chreu swyddi newydd.

¹ Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2014/15 (dyddiedig Mai, 2015)

² Adroddiad Gwella Blynyddol 2014/15 (cynnwys Adroddiad Asesu Corfforaethol 2015), Swyddfa Archwilio Cymru Rhagfyr, 2015

1.3 Cwblhawyd adroddiad yn ddiweddar gan yr Uned Archwilio Mewnol ar drefniadau llywodraethu ein gwaith partneriaethol³ sy'n cynnig gyrrwr i symud ymlaen ar rai meysydd datblygu allweddol. Bydd hyn felly'n galluogi'r Cyngor i ddatblygu ymhellach ar ei ymagwedd gorfforaethol at bartneriaethau (strategol a gweithredol, mewnol ac allanol). 'Roedd 6 argymhelliad yn gynwysiedig yn yr adroddiad awdit sydd wedi'u crynhoi ym mharagraff 3 isod.

2. ALINIAD GYDA BLAENORIAETHAU STRATEGOL Y CYNGOR

2.1 Manylir ar gynlluniau gwella'r Awdurdod dros dymor y Cyngor presennol hyd at 2017 yn ein Cynllun Corfforaethol⁴ a'r Cynllun Trawsnewid⁵ cysylltiedig. Un o brif amcanion y Cyngor ydy ymrwymo i ddatblygu partneriaethau er mwyn darparu gwasanaethau effeithiol ac effeithlon sydd o ansawdd da ac yn cael eu gwerthfawrogi.

2.2 Mae ein Hunan Asesiad⁶ yn datgan i bartneriaeth a chydweithio fod yn rhan annatod o'r ffordd mae'r Cyngor yn ceisio cyflawni ei uchelgais a'i raglen drawsnewid. Ar gyfer Cyngor o'r maint, mae'n ffordd bwysig o adeiladu capasiti ac yn syflaenol i'n dulliau o gyflawni ar gyd flaenoriaethau. 'Rydym yn credu bod gweithio mewn partneriaeth llwyddiannus yn hanfodol i ddarparu gwasanaethau gwell i'n cwsmeriaid a hefyd i Ynys Môn llwyddiannus. Yn gynyddol, bydd ein llwyddiant fel Cyngor yn cael ei werthuso ar sail pa mor dda'r ydym yn gweithio gydag eraill i wella llesiant ein dinasyddion.

Mae ein gwaith trawsnewid dros y 2 flynedd diwethaf wedi gwella ein statws o fewn y teulu Cynghorau yng Nghymru ac 'rydym bellach yn chwarae rhan lawn mewn gwaith partneriaethol oddi mewn i'r fframwaith hwnnw.

3. SGÔP Y FFYRDIAU GWAITH PARTNERIAETHOL

Bydd ein ffrydiau gwaith partneriaethol yn cwmpasu'r elfennau a ganlyn:

3.1 Datblygu dogfen bolisi partneriaethau [**polisi**]

3.2 Datblygu teclyn partneriaethau fydd yn cynnig canllawiau ar gyfer sefydlu a datblygu partneriaethau [**teclyn**]

3.3 Llinio cofrestr gorfforaethol, ganolog o bartneriaethau [**cofrestr**]

3.4 Datblygu trefniadau monitro ar gyfer partneriaethau er mwyn cadw golwg ar ddeilliannau a materion cyllidol [**monitro ac adrodd ar berfformiad**]

3.5 Sefydlu rôl y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu mewn perthynas ag adolygu trefniadau

³ Adroddiad Archwilio Mewnol : Partneriaethau – Trefniadau Llywodraethu 003.15/16 (Chwefror, 2016)

⁴ Cynllun Corfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn 2013-2017

⁵ Cynllun Trawsnewid Cyngor Sir Ynys Môn

⁶ Adroddiad Hunan Asesiad Cyngor Sir Ynys Môn Ionawr, 2015

llywodraethu partneriaethau gan gynnwys cadw golwg ar gofrestrau risg [**sicrwydd a rheoli risgiau**]

3.6 Cynnal adolygiad blynyddol o'r partneriaethau allweddol [**adolygiad blynyddol**].

4. DOGFEN BOLISI – GWEITHIO MEWN PARTNERIAETH

4.1 Mae gan y Cyngor brofiad helaeth o weithio mewn partneriaeth boed hynny'n lleol, rhanbarthol neu genedlaethol⁷.

4.2 **Gyrrwyr Allweddol:** gyda phwysau cynyddol ar arian cyhoeddus, mae'n hanfodol fod y Cyngor yn sicrhau bod canllawiau clir mewn lle ar gyfer penderfynu pa bryd y dylid sefydlu partneriaeth, pa wasanaeth(au) a deilliannau y disgwylir o unrhyw bartneriaeth a bod rheolaeth gadarn o'r berthynas er mwyn:

- ein galluogi i gyflawni ar ein Cynllun Corfforaethol a blaenoriaethau strategol. Hefyd, i wella'r profiad a chanlyniadau i unigolion sy'n defnyddio ein gwasanaethau
- tystioli gwerth am arian neu gost effeithlonrwydd yn ein buddsoddiadau i'r dyfodol a sicrhau deilliannau clir a mesuradwy
- ymateb i risgiau partneriaethol a sicrhau bod meysydd datblygu'n cael sylw
- cael eglurder ynghylch atebolrwydd a threfniadau monitro
- adnabod unrhyw sgôp i resymoli partneriaethau a bod trefn glir ar gyfer dod ag unrhyw drefniadau i ben.

4.3 Mae'r ddogfen bolisi (**ATODIAD 1**) yn canolbwyntio ar bartneriaethau ble mae'r Cyngor yn dewis cydweithio gyda chyrff eraill yn y sectorau preifat, cyhoeddus neu wirfoddol. Nid yw'n ystyried y cysylltiadau a wneir drwy'r broses gaffael.

4.4 Mae'r polisi felly'n crynhoi gweledigaeth y Cyngor ar gyfer gweithio mewn partneriaeth ac yn ychwanegu at y datganiadau partneriaethau unigol sydd eisoes mewn bodolaeth ee Compact Ynys Môn (cytundeb partneriaeth gyda'r Sector Gwirfoddol), Siarter Gymunedol ar y cyd gyda'r Cynghorau Tref a Chymuned ar Ynys Môn.

4.5 Wrth fabwysiadau'r ddogfen bolisi partneriaethol, bu i'r Pwyllgor Gwaith⁸ benderfynu gwahodd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio I gynnig sylwadau ar:

- Gadernid y ddogfen bolisi fel sylfaen i waith partneriaethol y Cyngor
- Fframwaith i siapio'n trefniadau monitro gan y pwyllgorau sgrwtini.

⁷ Adroddiad Gwella Blynyddol 2014/15 (cynnwys Adroddiad Asesu Corfforaethol 2015), Swyddfa Archwilio Cymru Rhagfyr, 2015

⁸ Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 14/03/16

5 RÔL SGRIWTINI O RAN MONITRO PARTNERIAETHAU

5.1 Mae gan y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio rôl bwysig o ran sicrhau lefel briodol o ymgysylltiad democrataidd gyda phartneriaethau statudol a strategol. Trwy ei Aelodau, mae'r Pwyllgor mewn sefyllfa dda i sicrhau bod gwaith a pherfformiad partneriaethau yn ymatebol ac yn gyson a'r blaenoriaethau allweddol yr Awdurdod ac anghenion y cymunedau lleol. Wrth gyflawni ei rôl, mae nifer o feysydd posib y gallai eu hystyried, gan gynnwys materion fel:

Sgriwtineiddio trefniadau llywodraethu

- Pwy sy'n gyfrifol am reoli cyllid a ddyrannwyd i'r bartneriaeth a beth yw'r broses ar gyfer ymrwymo gwariant?
- A oes gan y bartneriaeth weledigaeth, nodau ac amcanion a ddiffiniwyd yn eglur? A gafodd y rhain eu datblygu mewn ymgynghoriad â'r holl randdeiliaid perthnasol?
- Sut mae'r bartneriaeth yn gwerthuso ei gweithgareddau ac yn monitro ei pherfformiad yn erbyn ei hamcanion?

Sgriwtineiddio cyfraniad y cyngor

- Beth yw rôl y cyngor yn y bartneriaeth?
- Sut mae partneriaid yn gweld cyfraniad y Cyngor i'r bartneriaeth?
- A yw'r partneriaeth yn cynorthwyo'r Cyngor i gyflawni yn erbyn blaenoriaethau allweddol ?

Gwerthuso effeithiolrwydd cyffredinol y bartneriaeth

- A yw'r bartneriaeth yn cyflawni ei hamcanion?
- A yw'r bartneriaeth yn cwblhau prosiectau allweddol y mae'n gyfrifol amdanynt ar amser ac o fewn y gyllideb?
- Sut mae rhanddeiliaid allweddol yn gweld perfformiad y bartneriaeth?
- Sut mae gwaith y bartneriaeth yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol y Cyngor am y cyfnod 2013-2017?
- Sut caiff perfformiad y bartneriaeth ei fesur?
- Sut mae rhanddeiliaid yn gweld perfformiad / effeithiolrwydd y bartneriaeth?

Sicrhau ymgysylltu â'r cyhoedd a phartneriaethau a strategaethau sy'n canolbwyntio ar y dinesydd

- I ba raddau y mae'r bartneriaeth wedi ceisio ymgysylltu â chymunedau ac adlewyrchu eu barn?
- Sut mae'r bartneriaeth wedi adrodd ar strategaethau, amcanion, neu berfformiad i'r cyhoedd?
- A oes unrhyw feysydd lle gall y pwyllgor neu'r Aelodau unigol gefnogi'r bartneriaeth drwy gynnal ymgynghoriad a / neu ymchwil?

6. Mae yna nifer o bartneriaethau sy'n disgyn o fewn y diffiniad o bartneriaeth fel y nodir yn Polisi Partneriaethy Cyngor ac nid fydd yn bosib i'r Pwyllgor sgrwtineiddio pob partneriaeth oherwydd eu nifer a'u cymhlethdod. Bydd angen i'r Pwyllgor ganolbwyntio ar y partneriaethau allweddol strategol mae'r cyngor wedi nodi yn y GofrestrCorfforaethol.
7. Mae'r cwestiwn sut y bydd y Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio yn ymgymryd â'i rôl hefyd yn ystyriaeth pwysig. Gall y Pwyllgor gyflawni ei rôl naill ai drwy:
- a) Gwahodd y partner arweiniol gyda'r rhanddeiliad i gyfarfod priodol o'r Pwyllgor hwn ynghyd ag ymgorffori gwahanol bartneriaethau yn ei raglen waith flynyddol; a / neu
 - b) Sefydlu panel canlyniad sgrwtini l i ymgymryd â'r rôl yn yn debyg i'r broses a sefydlwyd gan y Grŵp Adolygu Cynnydd Ysgolion.
8. Bydd Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Pwyllgor hwn, gyda chefnogaeth yr uned sgrwtini, yn fuan yn poblogi'r rhaglen gwaith y Pwyllgor o fis Mai 2016 i Mai 2017. Ar hyn o bryd, gofynnir i'r pwyllgor gefnogi cynnwys partneriaethau allweddol strategol yn eu blaen rhaglen gwaith er mwyn bod sgrwtini o'r partneriaethau yn dod yn ffocws gwaith y pwyllgor ac yn datblygu a gwella gwybodaeth Aelodau yn y maes pwysig polisi yma. Ystyrir yn gynamserol i sefydlu panel canlyniad sgrwtini ar hyn o bryd, ond dylid eu adolygu erbyn dechrau flwyddyn ariannol 2017/18.

9 ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio:

- 1.1 Gyflwyno sylwadau ar gadernid y Ddogfen Polisi Partneriaethau (Atodiad 1 i'r adroddiad hwn).
- 1.2 Cadarnhau bod tasg o sgrwtineiddio partneriaethau yn cael eu gyflawni yn cychwynnol drwy ymgorffori'r gwaith yn blaen rhaglen gwaith y Pwyllgor. Trefniadau i'w wneud i adolygu effeithiolrwydd o'r dull yma o weithio ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cyfredol (yr adolygiad i gynnwys ystyriaeth o rhinwedd sefydlu panel canlyniad sgrwtini).

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham wnaethoch chi eu gwrthod a / neu ddewis yr opsiwn hwn?
Ddim yn Berthnasol.

C – Pam mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?
Ddim yn berthnasol.

CH – A ydy'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?
Ydy.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?
Dim yn hysbys.

DD – Pwy wnaethoch chi ymgynghori â nhw?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Rhodddwyd ystyriaeth i'r Ddogfen Bolisi gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn ei gyfarfod ar 13/01/16 ac eu sylwadau wedi'u ymgorffori yn fersiwn derfynol y ddogfen.
2	Cyllid / Adain 151 (gorfodol)	Cyfranodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog A151 fel aelod o'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth. Adlewyrchwyd ei sylwadau yn y ddogfen bolisi derfynol.
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Dim sylwadau.
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	Wrth fabwysiadu'r ddogfen bolisi partneriaethol, bu i'r Pwyllgor Gwaith (14/03/16) benderfynu gwahodd y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio i gynnig sylwadau ar: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gadernid y ddogfen bolisi fel sylfaen i waith partneriaethol y Cyngor 2. Fframwaith i siapio'n trefniadau monitro gan y pwyllgorau sgrwtini.
8	Aelodau Lleol	Ddim yn Berthnasol

9	Unrhyw gyrff allanol / arall / eraill	Gwahoddwyd sylwadau gan y cyrff canlynol ac mae'r sylwadau a dderbyniwyd wedi'u ymgorffori yn fersiwn derfynol y Ddogfen Bolisi: <ol style="list-style-type: none"> 1. Menter Môn 2. Medrwn Môn 3. Grŵp Rhanddeiliaid Cynghorau Tref a Chymuned.
----------	--	--

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	Ddim yn Berthnasol
4	Amgylcheddol	Ddim yn Berthnasol
5	Cydraddoldeb	Ddim yn Berthnasol
6	Cytundebau Canlyniad	Ddim yn Berthnasol
7	Arall	Ddim yn Berthnasol

F – Atodiadau:	
	Dogfen Bolisi – Gweithio mewn Partneriaeth (Atodiad 1)

FF – Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):	
	Anwen Davies, Swyddog Effaith Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Geraint W Roberts, Swyddog Sgriwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni. LL77 7TW.

ATODIAD 1

GWEITHIO MEWN PARTNERIAETH

DOGFEN BOLISI

Lluniwyd y polisi hwn o fewn cyd-destun y dogfennau canlynol gan Gyngor Sir Ynys Môn:

1. Teclyn partneriaethau (yn cynnig canllawiau ar gyfer sefydlu a datblygu partneriaethau)
2. Cofrestr gorfforaethol, ganolog o bartneriaethau
3. Trefniadau monitro partneriaethau (er mwyn cadw golwg ar ddeilliannau a materion cyllidol)
4. Trefniadau adolygu blynyddol o bartneriaethau allweddol.

Cynnwys

	Tudalen
1. Cyflwyniad a chyd-destun	3
2. Diffiniad o bartneriaeth	3
3. Pam gweithio mewn partneriaeth?	4
4. Meini prawf ar gyfer dewis partneriaethau	4
5. Cadw at bolisiau'r Cyngor	5
6. Trefniadau llywodraethu a rheoli perfformiad	5

ATODIAD

Cynllun Corfforaethol: themau a blaenoriaethau

Atodiad 1

1. Cyflwyniad a chyd-destun

Mae gan Gyngor Sir Ynys Môn brofiad helaeth o weithio mewn partneriaeth boed hynny'n lleol, rhanbarthol neu'n genedlaethol¹. Gyda phwysau cynyddol ar arian cyhoeddus, mae'n hanfodol fod y Cyngor yn sicrhau bod canllawiau clir mewn lle ar gyfer penderfynu pa bryd y dylid sefydlu partneriaeth, pa wasanaeth(au) a deilliannau y disgwylir o unrhyw bartneriaeth a bod rheolaeth gadarn o'r berthynas er mwyn:

- ein galluogi i gyflawni ar ein Cynllun Corfforaethol a blaenoriaethau strategol (**Atodiad1**). Hefyd, i wella'r profiad a chanlyniadau i unigolion sy'n defnyddio ein gwasanaethau
- tystioli gwerth am arian neu gost effeithlonrwydd yn ein buddsoddiadau i'r dyfodol a sicrhau deilliannau clir a mesuradwy
- ymateb i risgiau partneriaethol a sicrhau bod meysydd datblygu'n cael sylw
- cael eglurder ynghylch atebolrwydd a threfniadau monitro
- adnabod unrhyw sgôp i resymoli partneriaethau a bod trefn glir ar gyfer dod ag unrhyw drefniadau i ben.

Mae'r ddogfen hon yn canolbwyntio ar bartneriaethau ble mae'r Cyngor yn dewis cydweithio gyda chyrrff eraill yn y sectorau preifat, cyhoeddus neu wirfoddol. Nid yw'n ystyried y cysylltiadau a wneir drwy'r broses gaffael².

Mae'r polisi hwn felly'n crynhoi gweledigaeth y Cyngor ar gyfer gweithio mewn partneriaeth ac yn ychwanegu at y datganiadau partneriaethau unigol sydd eioses mewn bodolaeth ee Compact Ynys Môn (cytundeb partneriaeth â'r Sector Gwirfoddol), Siarter Gymunedol ar y cyd gyda'r Cyngorau Tref a Chymuned ar Ynys Môn.

2. Diffiniad o bartneriaeth

Mae'r term partneriaeth yn cael ei ddefnyddio fwyfwy yn y sectorau cyhoeddus, preifat a gwirfoddol ac felly iddo lawer o ddiffiniadau. Yng nghyswllt y ddogfen bolisi hon, diffinir partneriaeth fel:

Trefniant cydweithio lle mae'r partneriaid yn gyrrff annibynnol, yn cytuno i gydweithio i gyrraedd nod cyffredin o wydnwch cymunedol ac i gyflawni hynny, yn creu strwythur neu broses sefydliadol a rhaglen y cytunwyd arni.

Felly, bydd partneriaeth yn drefniant o gydweithio a all gynnwys unrhyw un neu fwy o'r elfennau canlynol ble mae partneriaid yn:

- cytuno i gydweithio er mwyn cyflawni amcanion a deilliannau cyffredin i'r gymuned
- sefydlu strwythur newydd i gyflawni amcanion a deilliannau, a rheiny ar wahân i'w sefydliad eu hunain os oes angen
- cynllunio a gweithredu rhaglen a gytunwyd ar y cyd, yn aml gyda staff a/neu adnoddau ar y cyd
- rhannu atebolrwydd, gwybodaeth, risgiau a manteision
- o bosibl yn ofynnol gan statud i ddod at ei gilydd i ddibenion cydweithio.

Mae cydweithio'n disgrifio'r broses o greu perthynas gyda chyflenwr(wyr) yn y sectorau cyhoeddus, preifat, gwirfoddol neu fenter cymdeithasol er mwyn darparu gwasanaethau, cynnal prosiectau neu sicrhau cyflenwadau ac offer. Mae'r manteision yn cynnwys cynllunio gwell, gwasanaethau integredig ar gyfer cwsmeriaid, mynediad at sgiliau prin neu newydd, arbedion maint, manteision cymunedol neu fanteision drwy fuddsoddiad ar y cyd er enghraifft creu swyddi neu effeithiau cadarnhaol eraill ar yr economi leol.

Ar sail y diffiniad hwn o bartneriaeth, rhestrir y partneriaethau allweddol y mae'r Cyngor yn rhan ohonynt mewn cofrestr gorfforaethol, ganolog ac adolygir y gofrestr honno'n flynyddol (**mae'r Gofrestr gyffredol ar safle We'r Cyngor**).

¹ Adroddiad Gwella Blynyddol 2014/15 (cynnwys Adroddiad Asesu Corfforaethol 2015), Swyddfa Archwilio Cymru Rhagfyr, 2015

² Amgylchiadau ble byddai'r Cyngor yn cynnig cyfle i ystod o gyrrff neu unigolion ddarparu eu gwasanaeth ar gyfer pwrpas penodol drwy broses gystadleuol gyda'r Cyngor yn dewis un darparwr ac yn cadarnhau'r trefniadau drwy gytundeb

3. Pam gweithio mewn partneriaeth?

Mae angen bod yn hollol glir o dan ba amgylchiadau mae'n briodol i'r Cyngor weithio mewn partneriaeth ag eraill a bod hynny'n cael ei ystyried mewn modd gwbl dryloyw – drwy ei fesur yn erbyn nifer o feini prawf.

Mae yna nifer o resymau pam fod gweithio mewn partneriaeth o fantais i'r Cyngor a chymunedau Môn:

- I. **Cynllunio'n strategol** – mae rhai meysydd yn ymestyn y tu hwnt i ffiniau cynghorau lleol unigol a gall fod yn fanteisiol i nifer o gynghorau (ac o bosibl cyrff eraill hefyd) gydweithio er mwyn cael mwy o ddylanwad. Er enghraifft:
 - Cynghorau Gogledd Cymru'n cydweithio gyda'r Colegau Addysg Bellach oherwydd bod eu talgylchoedd hwy yn llawer ehangach nag unrhyw gyngor unigol
 - Cynghorau'r Gogledd yn cydweithio gyda phartneriaid strategol i sicrhau twf economaidd drwy ganolbwyntio ar isadeiladwaith, addysg a sgiliau a'r gadwyn gyflenwi (Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru)
 - Cynghorau Sir Ynys Môn a Gwynedd yn cydweithio i sefydlu bwrdd gwasanaethau lleol ac uned bartneriaeth ar gyfer y Gogledd Orllewin er mwyn darparu cefnogaeth strategol ar draws nifer o bartneriaethau.
- II. **Rhannu adnoddau ac arbenigedd** – mae rhai meysydd yn arbenigol ac yn fanteisiol i gyrff cyhoeddus weithio ar y cyd a rhannu adnoddau ac arbenigedd yn hytrach na gweithio ar wahân. Er enghraifft:
 - Mae codi safonau yn ein hysgolion yn gofyn am gymorth arbenigol ac yn faes anodd i'r Cyngor gyfiawnhau creu adnodd penodol ar ei gyfer oherwydd bod natur y gwaith yn newid yn gyson gyda gwahanol ysgolion angen cymorth gwahanol yn achlysurol. Gweler awdurdodau lleol y Gogledd felly'n derbyn gwasanaeth arbenigol gan wasanaeth rhanbarthol³
 - Mae rhai agweddau yn y maes Cynllunio⁴ ble mae'n briodol i rannu adnoddau gyda chynghorau cyfagos. O ganlyniad, mae uned bolisi cynllunio ar y cyd wedi'i datblygu gyda Chyngor Gwynedd i gyflawni ar y dyletswyddau hyn.
- III. **Gweithio ar draws sectorau** – mae'n hanfodol bod y Cyngor yn gweithio'n effeithiol ar y cyd gyda phartneriaid er mwyn darparu gwasanaeth o safon uchel i drigolion yr Ynys. Er enghraifft:
 - Gwasanaethau wedi'u cynllunio ar y cyd yn y maes iechyd a gofal cymdeithasol. I'r diben hwn, mae'r Cyngor yn cydweithio gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr er mwyn sicrhau gofal cydlynus i unigolion sydd angen cefnogaeth.
- IV. **Cyd-weithio'n lleol** – mae yna gyrff cenedlaethol sydd â chyfrifoldebau ar Ynys Môn megis Cyfoeth Naturiol Cymru, Gwasanaeth Prawf Cymru. Yn ogystal, mae yna gydweithio lleol eisoes yn digwydd drwy nifer o rwydweithiau fel Pwyllgor Cyswllt y Sector Gwirfoddol, Bwrdd Ymgysylltu ac Ymgynghori a'r Fforwm Cynghorau Tref a Chymuned. Ble mae ein diddordebau'n cyd-fynd a ble mae cyfleoedd i gyd-weithio, mae'n gwneud synnwyr i ni weithio gyda'n gilydd er mwyn gwneud y defnydd gorau o gyllid cyhoeddus.

4. Meini prawf ar gyfer dewis partneriaethau

Wrth ystyried a ydym am weithio mewn partneriaeth gyda chyrff eraill, mae'n bwysig ein bod yn ystyried pob cais neu gyfle a hynny'n erbyn nifer o feini prawf. Gyda'r cyfyngiadau a phwysau ar gyllid cyhoeddus yn dwyschau, ni ddylid parhau gyda phartneriaethau oherwydd eu bod wedi bodoli'n hanesyddol. Rhaid bod yn glir pam 'rydym am barhau gydag unrhyw bartneriaeth gan sicrhau ein bod yn gweithio gyda'r cyrff mwyaf briodol. Felly, dylid mesur unrhyw bartneriaeth yn erbyn cyfres o Feini Prawf:

³ GwE- Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Gogledd Cymru

⁴ Er enghraifft creu Cynllun Datblygu Lleol

- A. **Nod** - rhaid bod yn glir beth ydy pwrpas unrhyw bartneriaeth. Dylid sicrhau bod unrhyw weithgaredd yn cyd-fynd â chyfeiriad Cynllun Corfforaethol y Cyngor gan gyfrannu at y blaenoriaethau sydd wedi'u hadnabod a'u cadarnhau gan y Cyngor Sir.
- B. **Gwerth am Arian** – yn faincnod pwysig o ran sefydlu neu benderfynu i barhau gyda'r rhan fwyaf o bartneriaethau. Fodd bynnag, bydd rhai amgylchiadau ble bydd meini prawf eraill yn bwysicach er enghraifft sicrhau gwydnwch cymunedol. Mewn amgylchiadau fel hyn, dylid egluro hynny'n glir yn y dogfennau sy'n gofyn am ganiatâd i sefydlu partneriaeth.
- C. **Gwydnwch** – mae'n hanfodol bwysig fod gwasanaethau yn wydn yn enwedig felly os ydynt yn cynnig gwasanaethau i'r cyhoedd. Dylai unrhyw bartneriaeth felly sicrhau bod eu cyfraniad yn cael ei gyflawni mewn modd sy'n cryfhau gallu'r Cyngor i gynnig gwasanaethau o ansawdd ac mewn modd dibynadwy i ddefnyddwyr gwasanaethau.
- D. **Cael mynediad at grantiau** – mae nifer cynyddol o grantiau erbyn hyn yn ei gwneud hi'n hanfodol i gyrff weithio mewn partneriaeth, er enghraifft Llywodraeth Cymru, Ewrop a chyrrff eraill. Fodd bynnag, nid yw'r ffaith fod yna grant ar gael bob tro'n reswm digonol ar ei ben ei hunan i sefydlu neu ymrwymo i bartneriaeth. Yn aml, mae yna oblygiadau hir dymor i dderbyn grantiau megis – yr angen am adnoddau i gynnal y buddsoddiad gwreiddiol, oblygiadau i'r gweithlu sy'n ymwneud yn uniongyrchol â chynllun wedi'i ariannu drwy grant. Mae'n hanfodol bwysig felly bod unrhyw bartneriaeth o'r fath yn gallu tystioli sut y mae'n cyfrannu at y meini prawf eraill sef nôd, gwerth am arian a gwydnwch.
- E. **Gwerth ychwanegol** - mae yna fanteision ehangach hefyd i weithio mewn partneriaeth drwy ddod ynghyd yr wybodaeth ac arbenigedd lleol, defnyddio dulliau newydd o weithio a rhannu adnoddau ac arferion da er mwyn cael y gwerth gorau o'r arian 'rydym yn wario. Mae'n bwysig ein bod yn annog mudiadau i edrych ar beth mae cyrrff eraill yn eu cynnig ac adnabod ffyrdd i gydweithio'n y ffordd fwyaf effeithlon er mwyn datblygu gwydnwch cymunedol.

5. Cadw at bolisiau'r Cyngor

Dylid sicrhau bod unrhyw bartneriaeth naill ai'n mabwysiadu polisiau'r Cyngor, yn mabwysiadu polisiau cyffelyb gan bartneriaid eraill neu'n datblygu polisiau sydd yn gydnaws â rhai'r Cyngor Sir. Yn arbennig, dylid sicrhau bod unrhyw bartneriaeth yn glynu wrth y polisiau canlynol:

- Strategaeth Gydraddoldeb
- Safonau'r Gymraeg
- Iechyd a Diogelwch
- Llywodraethu Gwybodaeth
- Diogelu
- Gweithlu
- Datganiad Llesiant⁵

6. Trefniadau llywodraethu a rheoli perfformiad

Unwaith mae'r Cyngor wedi penderfynu sefydlu neu barhau mewn partneriaeth, gan ddangos yn glir sut mae'r meini prawf wedi'u hystyried, rhaid sicrhau bod trefniadau llywodraethu a Rheoli Perfformiad yn gadarn yn eu lle a hynny cyn i'r gwaith gychwyn neu mewn amgylchiadau arbennig, o fewn 2 fis i bartneriaeth gael ei ffurfio.

Dylid sicrhau bod yr elfennau canlynol yn eu lle:

- I. **Cytundeb** – rhaid cael dogfen sy'n amlinellu'n glir yr holl bartneriaid, beth yw nôd y bartneriaeth a pha wasanaeth(au) sy'n cael eu cynnig. Gall hyn fod yn Gytundeb,

⁵ Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

Cytundeb Lefel Gwasanaeth neu Femorandwm o Gyd-ddealltwriaeth yn ddibynnol ar natur y bartneriaeth.

- II. Deilliannau clir a mesuradwy** – dylid bod yn glir o'r cychwyn pa ddeilliannau dylid eu disgwyl o waith unrhyw bartneriaeth. Ar gyfer partneriaethau sy'n bwydo mewn i Ddeilliannau Perfformiad y Cyngor neu rai a gesglir yn genedlaethol, dylid sicrhau bod y geiriad a'r modd o gasglu'r data'n gyson â'r canllawiau sydd ar gael ar gyfer y math yma o weithgaredd.
- III. Adnoddau ac ariannu** – fel rheol, bydd disgwyliad ar y Cyngor i gyfrannu at bartneriaeth boed hynny drwy staff, cyfraniad ariannol neu drwy fynychu cyfarfodyd i roi mewnbwn i'r gwaith. Dylid gosod y disgwyliadau hyn yn hollol glir cyn cytuno i gymryd rhan mewn unrhyw bartneriaeth. Mae'n bosib gall disgwyliadau partneriaeth newid dros amser ac bydd angen adolygu trefniadau'r bartneriaeth pe bai hynny'n digwydd, er mwyn cytuno i unrhyw newidiadau.
- IV. Llywodraethiant** – bydd angen trefniadau llywodraethu clir a chadarn ar gyfer unrhyw bartneriaeth. Bydd y trefniadau rheiny'n amrywio yn dibynnu ar natur y bartneriaeth a'r adnoddau bydd y Cyngor yn eu cyfrannu. Beth bynnag fo natur y bartneriaeth, dylid cael trefniadau clir i reoli'r gwaith a sicrhau y glynir wrth y cytundeb gwreiddiol. Dylid sicrhau bod yna brosesau yn eu lle i sicrhau bod y rhaglen waith yn cael ei gweithredu, bod proses glir o adnabod a lliniaru unrhyw risgiau, materion uniondeb, priodoldeb a gwerth am arian.
- V. Adroddiadau** – disgwylir derbyn adroddiad blynyddol yn egluro sut mae'r bartneriaeth wedi cyflawni yn erbyn y nŵd a'r rhaglen waith a gytunwyd arni. Dylai'r adroddiad blynyddol fod yn gymesur â natur y bartneriaeth – er enghraifft gall adroddiad un neu ddwy dudalen fod yn ddigon ar gyfer rhai partneriaethau ond byddai disgwyl adroddiad trylwyr mewn achosion eraill. Dylid cytuno ar hyn wrth sefydlu'r bartneriaeth.
- VI. Adolygiadau** – dylid adolygu'r gwerth mae'r Cyngor yn ei gael o bob un o'r partneriaethau yn achlysurol. Bydd yr adolygiad hwn yn amrywio o bartneriaeth i bartneriaeth ac yn ddibynnol ar natur y gwaith a chyfraniad y Cyngor. Dylid adolygu pob partneriaeth o leiaf unwaith bob tair blynedd a dylid cytuno ar amllder hyn gyda'r partneriaid eraill wrth sefydlu'r bartneriaeth.

ATODIAD 1

CYNLLUN CORFFORAETHOL 2014-2017

Themau Allweddol:

THEMA 1: yn broffesiynol ac yn cael ei redeg yn dda

THEMA 2: arloesol, yn uchelgeisiol ac yn eangfrydig

THEMA 3: canolbwyntio ar y Cwsmer, y Dinasydd a'r Gymuned

THEMA 4: yn gwerthfawrogi ac yn datblygu ein Pobl

THEMA 5: ymrwymo i Bartneriaeth

THEMA 6: cyflawni

Blaenoriaethau:

1. Trawsnewid Gofal Cymdeithasol i Oedolion Hŷn
2. Adfywio ein Cymunedau a Datblygu'r Economi
3. Gwella Addysg, Sgiliau a Moderneiddio ein Ysgolion
4. Cynyddu ein Hopsiynau Tai a Lleihau Tlodi
5. Trawsnewid ein Darpariaeth Hamdden a Llyfrgelloedd
6. Canolbwyntio ar Gwsmeriaid, Dinasyddion a Bro
7. Trawsnewid ein Technolegau Gwybodaeth a Chyfathrebu